

PODACI O USTANOVI/ŠKOLI	PODACI O AUTORIMA/AUTORKAMA
Naziv škole: OŠ "Sonja Marinković" Subotica	Marica Ušumović Sič, profesorka razredne nastave i Branka Bešlić, psihološkinja
Mesto, opština: Subotica	
Školska uprava: Sombor	
Opis primera dobre prakse IO	
Darijina priča	
Ključne reči: <i>osnovna škola, intelektualne teškoće, fizički invaliditet</i>	
Opis obrazovne situacije učenika i okruženja Darija je učenica 2 razreda. Štićenica je Doma za decu ometenu u razvoju „Kolevka“ u Subotici. Porodicu je upoznala kada je pošla u prvi razred. Ima dva brata i mlađu sestru. Zbog oduzetosti donjih ekstremiteta koristi kolica. Nosi naočare i ima strabizam. Intelektualne sposobnosti su snižene. Školuje se po IOP-u 2 od drugog razreda. Ima ličnog pratioca koji joj pomaže prilikom dolaska i boravka u školi (odlazak u toalet). Darija voli da dolazi u školu i raduje se druženju i igri sa vršnjacima. Voli igre loptom i uspešna je u dodavanju. Voli da crta i peva. Uz veliku podršku vršnjaka učiteljica je sa Darijom radila prvenstveno na adaptaciji, osamostaljivanju i uključivanju u vršnjački kolektiv. Sada, na kraju drugog razreda možemo reći da je postignut veliki napredak u svim navedenim oblastima kao i u akademskim veštinama. U potpunosti se adaptirala, druži se svim drugarima, samostalnija je. U stanju je da pažljivo sluša sagovornika i uz potpitanja počne razgovor. Ona vlada tehnikom čitanja ćirilicnog i latiničnog pisma (90% uspešnosti). Piše po diktatu. Pomoću pitanja prepričava kraći tekst. Piše štampanim slovima ćirilice i latinice sa 70% uspešnosti. Zna da pročita i zapiše broj (60% uspešnosti), upoređuje brojeve po veličini (60% uspešnosti), računa izraze sa dve operacije (60% uspešnosti), služi se tablicom množenja do 100 (80% uspešnosti). Zna šta čini živu a šta neživu prirodu (60% uspešnosti). U radu sa Darijom, učiteljici podršku i pomoć pruža stručna služba škole, nastavnici koji predaju u odeljenju, drugari iz odeljenja kao i njihovi roditelji. Takođe, osim stručne službe, Tim za dodatnu podršku učenici čine nastavnica engleskog jezika, učiteljica i lični pratilac. Lični pratilac je osoba koja najbolje poznaje dete pošto se znaju još iz predškolskog perioda. Zbog Darijinog boravka u domu Kolevka, roditelje smo videli jednom kada su došli da je posete.	
Opis dobre prakse Kao što smo naveli u radu sa Darijom veliku podršku učiteljici pružaju druga deca iz odeljenja. Uz njihovu pomoć i podršku Darija je naučila mnoge stvari. Pre početka polaska u 1. razred učiteljica je sa pedagogom i psihološkinjom škole otišla u "Kolevku" da bi se upoznala sa njom. Naravno, nije sve ostalo na ovom jednom	

kontakta. Učiteljica je više puta pre početka polaska u prvi razred posećivala Dariju a neposredno pred polazak u školu (avgust) organizovana je njena poseta školi da bi se upoznala sa okruženjem škole, učionicom. Darija je u školu krenula sa veoma slabim predznanjem; nije nikada držala olovku, gumicu, crtala, plesala, slagala puzzle, učila pesmice i sl.

Od prvog razreda Darija je imala podršku prilikom:

1. ulaska u školu - rampu
 2. učionicu (u prizemlju blizu ulaza);
 3. viši sto od ostalih u učionici čija gornja ploča se podiže pod uglom;
 4. prilagođen nastavni sadržaji:
 - početno pisanje radila je pomoću flomastera (jer nije imala iskustva sa pisanjem i crtanjem)
 - pisala je u svesci na linije koje su bile flomasterom podebljane različitim bojama da bi se lakše orijentisala
 - u početku, flomasterom je prelazila preko zadatka (koji je olovkom bio ispisan), zbog strabizma i lošeg snalaženja sveska - tabla - sveska
 - svi nastavni listići su uveličani,
 - učila je prvo velika a kasnije mala štampana slova,
 - čitala je slovo po slovo pa spajala u reč
 - ščitavanje je vežbala u paru, uz podršku učenika sa kojim je sedela.
 - u prvom i drugom razredu učila je pisati i čitati samo štampana slova ćirilice i latinice, sabiranje i oduzimanje do 100 bez prelaska desetice,
 - tablicu množenja u drugom razredu učila je pronalaskom proizvoda na obojenoj tablici; upotrebom obojene tablice uspela je da zapamti proizvode istih brojeva
 - u igri, umesto lopte, koristila je balon zavezan za kolica na kanapu dugačkom 2-3 m.
- Prilikom crtanja potrebno je bilo davanje objašnjenja za crtanja čoveka, cveta, drveta, leptira, mace, kuce, zeca. (Sve počinje krugom – kao “Sunce sa manjim brojem linija” jer sve je okruglo). Tokom crtanja, devojčice su strpljivo i sa puno razumevanja pomagale savetima i instrukcijama. Dečaci su objašnjavali za prostorni raspored i detalje tako da danas učenica samostalno crta i zna da traži objašnjenje za ono što ne ume (srce, oblak, automobile, avion).

Zbog kretanja u kolicima vršnjaci u razredu joj pružaju podršku - sklanjaju torbe koje su najčešće prepreke do table, lavaboa ili odlaska do željene drugarice ili druga, do izlaska iz učionice. Često je guraju, šetaju uz nju.

Darijije sve što smo radili u školi bilo novo pa čak i društvene igre. Počeli smo od jednostavnijih: slagalice, puzzle pa prešli na složenije: Čoveče ne ljuti se, domine, karte Đaci su prilazili njenom stolu i polako joj objašnjavali pravila. Prvo je pažljivo gledala a zatim se odvažila i počela da igra. Drugari su bili veoma ponosni što su joj pomogli sa savlada / nauči pravila i da počne da se igra.

Učiteljica u radu sa svim učenicima naglasak stavlja na interaktivne oblike rada i saradničke aktivnosti. Od oblika radi najviše se koristi grupni rad i rad u paru. Prilikom grupnog rada, iako je ona uvek dobijala zadatak prilagođen njenim sposobnostima vršnjaci su joj pomagali, želeći da ima doživljaj uspešnosti; pri izlaganju šaputali bi joj odgovor ako nije zapamtila svoj deo ili diktirali i proveravali da li je dobro zapisala.

Iako je na početku 1. razreda bila nesigurna i povučena, zahvaljujući vršnjacima se u velikoj meri osnažila i postala samostalnija.

U prvom razredu izlasci pred tablu i recitovanje pesmica uz pomoć dece iz odeljenja su je osnažili i dali joj sigurnost tako da nije imala strah pred drugima da govori. Na časovima je aktivno učestvovala i uspešno izvršavala svoju zadatke. Ona obožava da osluškuje događanja iz bliže okoline. Sve što je blizu, opipljivo, to joj je zanimljivo. Darija svakog dana napreduje posmatrajući decu, uči - prikuplja informacije. Postaje snalažljivija i uz podršku vršnjaka domaće zadatke rado radi u školi.

Poverenje, osećanje sigurnosti u drugom razredu je kod nje izraženije, pa se ona sama javlja na časovima da kaže odgovor na postavljeno pitanje.

Darija je veoma draga, omiljena u razredu. Od prvog dana u školi drugari je pozivaju na proslave rođendana. U domu „Kolevka“ se organizuju da nedeljom ili subotom ide na proslave. U prvom razredu roditelji dece iz odeljenja su za njen rođendan napravili tortu i doneli u školu, a u 2. razredu su joj organizovali proslavu rođendana uz animatora u igraonici.

Darija je uspostavila lep kontakt i sa pomoćnim osobljem. Rado im ispriča šta je radila na časovima, na odmoru i u domu. Motiviše je pohvala.

Profesionalna dobit

Okruženje u školi podstaklo je Dariju da bude još radoznalija, znatiželjnija i da sve događaje u okolini čuje i da o njima priča, ne samo osluškuje. Naučila se istrajnosti, da uči kroz saradničke aktivnosti uz podršku vršnjaka. Osnažila se, istrajnija je u radu.

Mi, svi zaposleni u školi učimo uz nju.

Učiteljica se osnažila i uvidela da se rešenja nalaze u okruženju, među vršnjacima.

Pred teškoćama ne zatvara oči, nego sve posmatra kao izazov i suoči se sa njima.

Za pomagače uvek ima vesele, radoznale đake.

Mi možemo reći da smo postigli uspeh ukoliko su naši đaci svi uključeni u rad i zadovoljni. Dar našeg poziva je ako naučimo mlade da čuju druge i pomognu im.

